

ΣΥΡΙΖΑ
ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

ΠΑΒ ..... 739 .....
..... 28-2-2020 .....

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για τους κ.κ. Υπουργούς

Πολιτισμού και Αθλητισμού
Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Αιολικό πάρκο στην Επισκοπή Ιεράπετρας».

Ο Βουλευτής Λασιθίου **Θραψανιώτης Εμμανουήλ** καταθέτει αναφορά την επιστολή των μελών της «Πρωτοβουλίας Ιεράπετρας για βιώσιμο Περιβάλλον», στην οποία **τονίζουν** ότι «σημειώθηκαν σοβαρές παρατυπίες που θα έπρεπε να είχαν επιφέρει την άμεση ανάκληση της άδειας (εγκατάστασης Αιολικού Πάρκου στο χωρίο Επισκοπή Ιεράπετρας στο νομό Λασιθίου) εκ μέρους της Πολιτείας.»

Επισημαίνουν ότι «στην περίπτωση που εξετάζουμε εδώ, αναφορικά με το αιολικό πάρκο συντρέχουν σωρευτικά και επιπλέον πολλοί ακόμη λόγοι να μην γίνει η εγκατάστασή του αιολικού πάρκου:

- 1) Έχει άμεση γειτνίαση με τις κατοικίες της κοινότητας, Συνολικά η ευρύτερη περιοχή από όπου θα είναι ορατό έχει 15.000 μόνιμους κατοίκους και πολλαπλάσιους επισκέπτες. Ο τουρισμός και η πρωτογενής παραγωγή αποτελούν την κύρια πηγή εισοδήματος ενώ στρατηγική επιλογή της Περιφέρειας και του Δήμου είναι η ανάπτυξη του εναλλακτικού (και αρχαιολογικού) τουρισμού της περιοχής. Η επιβάρυνση από την εγκατάσταση τεσσάρων ανεμογεννητριών ύψους με την πτερωτή ενενήντα (90) μέτρων σε λόφο στο κέντρο της περιοχής καθώς και η οπτική όχληση που θα προκύψει είναι προφανής.
- 2) Βρίσκεται μέσα σε αρχαιολογικό χώρο, δίπλα σε σημαντικές αρχαιότητες, δεσπόζει και είναι ορατό από ΟΛΟΥΣ τους αρχαιολογικούς χώρους του Ισθμού. Και είναι δεκάδες αυτοί και πολύ σημαντικοί, ο πιο κοντινός (Αφροδίτης το Κεφάλι) δε βρίσκεται σε απόσταση μόνον διακοσίων πενήντα μέτρων και όλοι τους σε μία ακτίνα έως 5χλμ. Η προκαλούμενη οπτική όχληση θα αποδειχθεί σημαντικό εμπόδιο για την ανάδειξη και αξιοποίηση τους. Στην εγκριτική απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Κρήτης (Τ.Σ.Μ.Κ.) και στην εισήγηση της Εφορίας Αρχαιοτήτων Λασιθίου δεν γίνεται καμία αναφορά στην ύπαρξη των αρχαιολογικών αυτών χώρων. Σε αντίστοιχη περίπτωση(α), επίσης στον Δήμο Ιεράπετρας, η ΕΦ.Α.ΛΑΣ. (Εφορεία

Αρχαιοτήτων Λασιθίου) απέρριψε αίτημα για την εγκατάσταση αιολικού πάρκου σε αραιοκατοικημένη και ορεινή περιοχή με το αιτιολογικό ότι θα προκαλείται οπτική όχληση σε αρχαιολογικούς χώρους σε αποστάσεις τριών (3), πέντε (5) και οκτώ (8) χιλιομέτρων.

- 3) Ο Δήμος Ιεράπετρας, το τοπικό συμβούλιο της κοινότητας, οι φορείς της πόλης με ομόφωνες αποφάσεις και οι πολίτες με την συγκέντρωση οκτακοσίων (800) υπογραφών έχουν ταχθεί ομόφωνα κατά της εγκατάστασης ανεμογεννητριών στον συγκεκριμένο χώρο.

Κατά την καταγγελία των μελών η επενδυτική εταιρία:

- A) Παραπλάνησε τις υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Α. καθώς τον Οκτώβριο του 2018, έλαβε εγκριτική άδεια από την ΕΦ.Α.ΛΑΣ με τον απερίφραστο και απαράβατο όρο «να μην γίνει ουδεμία διάνοιξη δρόμων ούτε να γίνει διαμόρφωση υφισταμένων». Ένα μήνα όμως μετά, τον Νοε 2018, καταθέτει Μελέτη Εσωτερικής Οδοποιίας στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης (Α.Δ.Κ.) χωρίς αυτή να γνωστοποιηθεί στις Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Α. Η μελέτη που προβλέπει την διάνοιξη τριακοσίων πενήντα μέτρων (350) δρόμων έλαβε την έγκριση εν αγνοία των υπηρεσιών του ΥΠ.ΠΟ.Α.
- B) Σήμερα οι δρόμοι αυτοί έχουν ήδη διανοιχθεί(δ) και ευλόγως, με την πρόοδο των εργασιών θα διαπλατυνθούν ακόμα περισσότερο. Η σοβαρή αυτή παράβαση που βάσει της εγκριτικής απόφασης των υπηρεσιών του ΥΠ.ΠΟ.Α. επισύρει την άμεση ανάκληση της αδειάς, καταγγέλθηκε επανειλημμένα χωρίς να υπάρξει ουδεμία παρέμβαση και επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων.
- Γ) Όλα τα ανωτέρω συμπεριελήφθησαν σε ιεραρχική προσφυγή πολιτών η οποία έγινε δεκτή από την προηγούμενη υπουργό κα. Μυρσίνη Ζορμπά, και η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Κ.Α.Σ. Με μια ξαφνική απόφαση σας και ενώ εκκρεμούσε η εξέταση της υπόθεσης ανεκλήθη η απόφαση παραπομπής και ο φάκελλος επεστράφη στην Εφορία Αρχαιοτήτων Λασιθίου.
- Δ) Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης ενέκρινε την χωροθέτηση των ανεμογεννητριών, με μία εξ αυτών να εφάπτεται του δρόμου, παρά το ότι δυσχεραίνεται η πρόσβαση των πολιτών σε μια περιοχή όπου έχουν τις περιουσίες τους.
- Ε) Η περιοχή βρίσκεται πολύ κοντά σε προστατευόμενη περιοχή Natura 2000 που είναι χώρος αναπαραγωγής προστατευόμενων αγρίων πτηνών. Δεν ζητήθηκε σχετική περιβαλλοντική μελέτη και λήψη μέτρων προστασίας.

Βάσει των ανωτέρω τα μέλη της «Πρωτοβουλίας Ιεράπετρας για βιώσιμο Περιβάλλον» ζητούν άμεσα:

- Την επανεξέταση της υπόθεσης στο ΚΑΣ.
- Τον έλεγχο της διαδικασίας και των εμπλεκόμενων υπηρεσιών στην αδειοδότηση.

- Επιβολή κυρώσεων στην επενδύουσα εταιρεία για παραβιάσεις των όρων της εγκριτικής απόφασης της Εφορίας Αρχαιοτήτων Λασιθίου και όπως προβλέπεται, την άμεση ανάκληση της.
- Την εκ νέου χωροθέτηση της ανεμογεννήτριας που εφάπτεται του δρόμου.
- Την υποχρέωση της επενδύουσας εταιρείας για την κατάθεση περιβαλλοντικής μελέτης και λήψης μέτρων προστασίας των άγριων πτηνών.

Επισυνάπτονται τα σχετικά έγγραφα.

Παρακαλούμε για την απάντηση και τις ενέργειες σας και να μας ενημερώσετε σχετικά.

Αθήνα 18/2/2020

Οι καταθέτοντες Βουλευτές

Θραψανιώτης Εμμανουήλ

Βαρδάκης Σωκράτης

Μαμουλακής Χάρης

Ξανσός Αντρέας

Πολάκης Πάυλος

Ιεράπετρα 29/01/2020

Προς : Βουλευτή Λασιθίου ΣΥΡΙΖΑ κ. Εμμ. Θραψανιώτη

Θέμα: «ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΧΩΡΟ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ»

Κ. βουλευτά,

Σας ζητούμε να επιληφθείτε του σοβαρότατου αυτού θέματος που έχει αναστατώσει την τοπική κοινωνία.

Πιο κάτω, σας περιγράφουμε το ιστορικό της επένδυσης αλλά κι τις επιπτώσεις που αυτή θα έχει στον Δήμο μας.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων

Θέμα: «ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΧΩΡΟ-ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ»

Η ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Ο Ισθμός της Ιεράπετρας είναι το στενότερο σημείο της Κρήτης, μια πεδινή και ημιορεινή λωρίδα γής μήκους 14 χιλιομέτρων, που ενώνει το Βόρειο με το Νότιο Κρητικό Πέλαγος. Στο Βορρά βρίσκεται η κοινότητα της Παχειάς Άμμου με τα όμορφα χωριά της, στον νότο η πόλη της Ιεράπετρας. Ο Ισθμός περιβάλλεται από όμορφες οροσειρές και το διάσημο φαράγγι του Χα αποτελεί εμβληματικό σημείο της ανατολικής Κρήτης. Στο μέσο της απόστασης βρίσκονται τα γραφικά χωριά της κοινότητας Κάτω Χωριού και δίπλα σε ένα από αυτά, την Επισκοπή, εγκρίθηκε τον Νοέμβριο του 2018 η εγκατάσταση αιολικού πάρκου από την εταιρία <Κ.Ι. Σαραντόπουλος Α.Ε. – Α. Ανατολιωτάκης ΑΒΕΕ> με τέσσερις ανεμογεννήτριες ύψους, με την πτερωτή, ενενήντα (90) μέτρα,. Η όλη κατασκευή που θα περιλαμβάνει και υποσταθμό, μετά και δρόμους θα βρίσκεται στην κορυφή ενός λόφου στο κέντρο του Ισθμού και θα είναι ορατή στην κυριολεξία από παντού! Σε μια μεγάλη περιοχή που κάθε χρόνο δέχεται εκατοντάδες χιλιάδες επισκέπτες και βέβαια από την πόλη της Ιεράπετρας. Τηρουμένων των αναλογιών είναι σαν να εγκαθιστούμε ανεμογεννήτριες στο όρος του Αιγάλεω στην Αττική.

Υπάρχουν πολλές ενστάσεις σχετικά με την χρησιμότητα και την σκοπιμότητα αυτής της μορφής επενδύσεων, το πραγματικό ενεργειακό όφελος και περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Όμως στην περίπτωση της συγκεκριμένης επένδυσης αυτή δεν θα έπρεπε όχι μόνον να έχει εγκριθεί αλλά και να τεθεί προς συζήτηση όπως θα δούμε παρακάτω.

Ο ΙΣΘΜΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Να σημειώσουμε εδώ ότι, όπως μας εξηγούν Έλληνες και ξένοι αρχαιολόγοι, ο Ισθμός της Ιεράπετρας έχει την σημαντική ιδιαιτερότητα ότι είχε μεγάλη ανάπτυξη και ήτο πυκνοκατοικημένος σε όλες τις ιστορικές περιόδους από την Νεολιθική κιάλας εποχή. Εδώ και

8.000 χρόνια! Συνεπώς η έκταση αυτή βρίθει αρχαιοτήτων από διαφορετικές χρονικές περιόδου (νεολιθικά, μινωικά, αρχαϊκά, κλασσικής περιόδου, ρωμαϊκά, ενετικά, τη τουρκοκρατίας) ενώ σε πολλά σημεία διακρίνεται επιφανειακή κεραμική αρχαίων χρόνων. Το σπουδαίο εδώλιο της αρχαίας θεάς που χρονολογείται από το 5.700 πΧ, βρέθηκε στην κοινότητα Κάτω Χωριού και εκτίθεται στο μουσείο του Ηρακλείου ενώ είναι ενδεικτικό ότι πέρυσι σε αγρό της περιοχής υπό το βάρος οχήματος κατέρρευσε το χώμα με αποτέλεσμα να αποκαλυφθεί ασύλητος μινωικός τάφος. Το 1996 σε μια μικρή λωρίδα γης που **εφάπτεται** του οικοπέδου του αιολικού πάρκου τριακοσίων στρεμμάτων σε μόλις έξι(6) μήνες εντοπίστηκαν και (οι περισσότεροι) ανασκάφησαν εικοσιτέσσερις (24) αρχαιολογικοί χώροι.

ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Πρίν προχωρήσουμε στην παράθεση των δεδομένων της υπόθεσης, να θυμηθούμε μια (σωστή) απορριπτική απόφαση του 2015 της ίδιας αρμόδιας Εφορίας Αρχαιοτήτων για την εγκατάσταση αιολικού πάρκου σε κορυφογραμμή στον ορεινό όγκο της Θρυπτής (κορυφή Αφέντης Παπούρα στην Θρυπτή, ύψους 900 μ.) που έλεγε.:

***Αποφασίζουμε να μην χορηγηθεί έγκριση εγκατάστασης του αιολικού σταθμού ...για τους εξής λόγους:** α. της **οπτικής όχλησης** που θα προκαλέσει στους ιστορικούς και παραδοσιακούς οικισμούς της Θρυπτής, του Καβουσίου των Σχινοκαψάλων και του Ορεινού, στον πυρήνα και στα περίχωρα των οποίων σώζονται σημαντικά μνημεία. ...*

(σσ. ο αναφερόμενος οικισμός της Θρυπτής βρίσκεται σε απόσταση 1 χλμ απο την απορριφθείσα επένδυση, ενώ το Καβούσι 3 χλμ, τα Σχινοκάψαλα 5χλμ, το Ορεινό 8χλμ και στις περιπτώσεις αυτές παρεμβάλλονται ορεινοί όγκοι και κατοικούνται συνολικά απο 2000 κατοίκους).

Στην περίπτωση του Κάτω Χωριού που εξετάζουμε εδώ το αιολικό πάρκο συντρέχουν σωρευτικά και επιπλέον πολλοί ακόμη λόγοι να μην γίνει η εγκατάστασή του αιολικού πάρκου:

- 1) έχει άμεση γειτνίαση με τις κατοικίες της κοινότητας, Συνολικά η ευρύτερη περιοχή από όπου θα είναι ορατό έχει 15.000 μόνιμους κατοίκους και πολλαπλάσιους επισκέπτες που με την πρωτογενή παραγωγή αποτελούν την κύρια πηγή εισοδήματος.
- 2) βρίσκεται μέσα σε αρχαιολογικό χώρο, δίπλα σε σημαντικές αρχαιότητες, δεσπόζει και είναι ορατό από ΟΛΟΥΣ τους αρχαιολογικούς χώρους του Ισθμού. Και είναι αρκετοί και πολύ σημαντικοί. Να αναφέρουμε:
  - ο λόφος της Αφροδίτης το Κεφάλι σε απόσταση 200 μέτρων (επιστημονική δημοσίευση 250 σελίδων),
  - ο απέναντι λόφος με το ενετικό φρούριο της Καζέρμας (όπου υπάρχει και κτίσμα της αρχαιολογίας!)
  - πάνω από είκοσι αρχαιολογικοί χώροι που είχαν εντοπισθεί και, οι περισσότεροι, ανασκαφεί από τον αρχαιολόγο Νίκο Παναγιωτάκη το 1996 σε διάστημα έξι μηνών το 1996 σε απόσταση 300μ-3 χλμ από την περιοχή του αιολικού πάρκου.
  - Οι αρχαιολογικοί χώροι της Βασιλικής, του Χαλασμένου, της Παχειάς Αμμου.
  - Οι αρχαιολογικοί χώροι της Βαϊνιάς, του κάμπου της Ιεράπετρας και της ίδιας της πόλης
  - επίσης η περιοχή σε απόσταση 400 μέτρων ένθεν και ένθεν της οδικής αρτηρίας που συνδέει την Παχειά Άμμο με την κοινότητα του Κάτω Χωριού έχει χαρακτηριστεί αρχαιολογική ζώνη.

- Η ουσία επομένως είναι ότι το αιολικό πάρκο εγκαθίσταται μέσα σε αρχαιολογικό χώρο, πολύ κοντά και περιτριγυρισμένο από αρχαιότητες και κυρίως ότι είναι ΟΡΑΤΟ και ΔΕΣΠΟΖΕΙ πάνω από όλους τους πολλούς και σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους του Ισθμού της Ιεράπετρας. Η ύπαρξη του δε θα παρεμποδίσει την μελλοντική ανάδειξη τους.
- 3) Βρίσκεται στην πύλη εισόδου στον Δήμο και στην πόλη. Η κεντρική οδική αρτηρία από όπου εισέρχονται εκατοντάδες χιλιάδες επισκεπτών κάθε χρόνο απέχει λιγότερο από 1 χλμ, η πόλη της Ιεράπετρας 6!
  - 4) Οι ανεμογεννήτριες απέχουν την ελάχιστη απόσταση ασφαλείας (1000 μέτρα) που ορίζει ο νόμος από τις κατοικίες του χωριού Επισκοπή. Όμως η Γερμανική Ένωση Καταναλωτών με τεκμηριωμένα στοιχεία ζητά τον τετραπλασιασμό των ορίων αυτών καθώς οι υπόηχοι που εκπέμπονται προκαλούν βλάβες στην ανθρώπινη υγεία και καταθέτει συχνές αγωγές αποζημίωσης στα δικαστήρια της χώρας.
  - 5) Η περιοχή λόγω της φυσικής ομορφιάς της είναι πόλος ανάπτυξης εναλλακτικού τουρισμού, πολύ κοντά από εκεί διέρχεται το ευρωπαϊκό μονοπάτι E4. Υπάρχει δε έντονο ενδιαφέρον από Ευρωπαίους κυρίως υπηκόους που αγοράζουν και ανακαινίζουν τα παλιά σπίτια των χωριών αυτών. Περισσότερα από εκατό (100) σπίτια έχουν αγορασθεί από ευρωπαίους υπηκόους στα κοντινά χωριά και το παραδοσιακό χωριό Μοναστηράκι. Οι τεράστιες αυτές κατασκευές, τόσο κοντά στον οικιστικό ιστό ασφαλώς ορατές από τον κάμπο της Ιεράπετρας, τον ορεινό όγκο της Θρυπτής και την ίδια την πόλη ασφαλώς θα επηρεάσουν την επισκεψιμότητα, την στιγμή μάλιστα που η αύξηση της καθώς και η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου είναι βασικές κατευθυντήριες προτεραιότητες.

ΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ

Οι κάτοικοι της περιοχής και της Ιεράπετρας αντέδρασαν. Αρχικά με πρωτοβουλία του Ο Συλλόγου Γονέων του Δημοτικού σχολείου της κοινότητας Κάτω Χωριού (που περιλαμβάνει τέσσερα χωριά μεταξύ των οποίων και την Επισκοπή οργάνωσε ενημερωτική εσπερίδα προσκαλώντας και τους επενδυτές (όπου δεν έπεισαν για τα οφέλη της επένδυσης), δημιουργήθηκε επιτροπή κατοίκων, συγκεντρώθηκαν πάνω από 800 υπογραφές. Προσέφυγαν στον εισαγγελέα, κατέθεσαν προσφυγές (και στο Υπποα και στο Υπεν). Στην συντριπτική τους πλειοψηφία αντιλαμβάνονται ότι μέρος της βιώσιμης ανάπτυξης του τόπου είναι η ανάδειξη των αρχαιοτήτων και όχι η ακύρωση της με την τοποθέτηση ανεμογεννητριών σε αρχαιολογικούς χώρους. Άλλωστε υπάρχει και το παράδειγμα των κοντινών χωριών της Παχειάς Άμμου και του Καβουσίου όπου οι αρχαιολογικοί χώροι είναι πόλος προσέλκυσης επισκεπτών, δημιουργίας θέσεων εργασίας και παράγοντας οικονομικής ανάπτυξης.

Το **Δημοτικό Συμβούλιο** της Ιεράπετρας εξέδωσε **ομόφωνη** απόφαση κατά της εγκατάστασης του αιολικού πάρκου, το **Τοπικό Συμβούλιο** της Κοινότητας του Κάτω Χωριού επίσης, ο **Σύλλογος**

Φίλων Αρχαιοτήτων Ιεράπετρας , η Μορφωτική Στέγη Ιεράπετρας, Ο Ενιαίος Αγροτικός Σύλλογος και πολλοί ακόμη φορείς.

Η ΒΙΩΣΙΜΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΛΥΣΗ

Η ανάδειξη των αρχαιοτήτων και του μοναδικού φυσικού περιβάλλοντος σε μια περιοχή με πανοραμική θέα των δύο θαλασσών, του Ισθμού της Ιεράπετρας και του υπέροχου φυσικού περιγύρου (με το Φαράγγι του Χά και τον ορεινό όγκο της Θρυπτής) θα έδινε μακρόχρονη πνοή ανάσας στην περιοχή. Θα προσείλκυε χρηματοδοτήσεις και αποστολές από αρχαιολογικές σχολές του εξωτερικού , θα δημιουργούσε θέσεις εργασίας για τις ανασκαφές (όπως συμβαίνει σήμερα στην Παχειά Άμμο) ενώ θα έδινε μεγάλη ώθηση στην ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού με πολλαπλά οφέλη για την τοπική κοινωνία και το νησί. Οι κατευθύνσεις αυτές είναι βασικές προτεραιότητες της Περιφέρειας Κρήτης και του Δήμου Ιεράπετρας για την βιώσιμη ανάπτυξη του τόπου. Γιατί λοιπόν να ακυρωθεί αυτή η προοπτική με την κατασκευή τόσο εξόφθαλμα αταίριαστου έργου;

Η ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ-ΙΣΤΟΡΙΚΟ

α. Αναζητώντας την εισήγηση του 2017 της **Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου** στο Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Κρήτης (διαδικασία που προβλέπεται από την νομοθεσία) για να αποφασίσει σχετικά με έκκληση διαπιστώσαμε ότι **δεν** γίνεται καμία αναφορά στους αρχαιολογικούς χώρους της περιοχής. Όμως καθώς κάποιος από αυτούς (χώροι της Βασιλικής, Παχειάς Αμμου, ο Χαλασμένος κοντά στο φαράγγι) είναι και σημαντικοί και πολύ γνωστοί με ανασκαφές σε εξέλιξη, κάποια από τα μέλη του Συμβουλίου εξέφρασαν την επιφύλαξη αν προκαλείται οπτική όχληση. Τότε κλήθηκε τηλεφωνικά (!) αρχαιολόγος της ΕΦΑΛΑΣ ο οποίος και διαβεβαίωσε ότι οι ανεμογεννήτριες **δεν** είναι ορατές. Βάσει αυτής της αναληθούς διαβεβαίωσης κατά πλειοψηφία λήφθηκε θετική απόφαση. Βεβαίως οι ανεμογεννήτριες είναι ορατές από τους συγκεκριμένους αρχαιολογικούς χώρους και όχι μόνο από αυτούς.

Να σημειώσουμε ότι στα αρμόδια όργανα σε περίπτωση αμφιβολίας διενεργείται αυτοψία και είναι εξαιρετικά ασυνήθιστη (και προφανώς μη έγκυρη αν είναι αναληθής) η τηλεφωνική διαβεβαίωση ενός υπαλλήλου για τόσο σοβαρό θέμα.

Το πιο παράξενο όμως από όλα είναι, ότι εκτός από τους πιο πάνω χώρους υπάρχουν επιπλέον πολλοί στους οποίους δεν γίνεται καμία μνεία.

β. Οι αρχαιολογικοί χώροι πέριξ της Επισκοπής για τους οποίους **δεν** γίνεται αναφορά στην αλληλογραφία των υπηρεσιών είναι γνωστοί στους αρχαιολόγους και στην ίδια την Εφαλάς. Οι περισσότεροι είχαν αποκαλυφθεί το 1996 όταν σχεδιάζονταν να κατασκευασθεί αεροδρόμιο στην περιοχή και οι εργασίες έγιναν κατ εντολή και επίβλεψη της εφορείας αρχαιοτήτων. Τότε λοιπόν ο αρχαιολόγος κ Ν. Παναγιωτάκης είχε παραδώσει στην εφορεία

αρχαιοτήτων τα πολλά ευρήματα, τις φωτογραφίες και πάνω απο χίλιες σελίδες ημερολόγια! Η υπόθεση τράβηξε σε χρόνο, είχε προκαλέσει πολλές συζητήσεις στον Τύπο της εποχής και τελικά παραπέμφθηκε στο ΚΑΣ και μάλιστα εκείνη την περίοδο ΓΓ Πολιτισμού ήταν η κ. Λ. Μενδώνη!

γ. Σε απόσταση 3 χλμ, στο παραδοσιακό χωριό Μοναστηράκι, βρίσκεται περιοχή Natura 2000 αναπαραγωγής σπανίων και προστατευόμενων ειδών (όρνια και γυπαετοί). Δεν ζητήθηκε να κατατεθεί περιβαλλοντική μελέτη και να ληφθούν μέτρα προστασίας για την αποφυγή θανάτωσης τους.

ΟΔΟΠΟΙΙΑ - ΟΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Α. Στην τελική έγκριση της επένδυσης (25/9/18) απο την Εφορία Αρχαιοτήτων Λασιθίου ως όρος, με ποινή την **αυτοδίκαιη άρση** της αδειας σε περίπτωση παραβίασης του, αναφέρεται:

.... *Να μην πραγματοποιηθεί **ουδεμία διάνοιξη** ή διαμόρφωση υφιστάμενων οδών πρόσβασης*

Τι συνέβη ένα μήνα μετά; Τον Οκτώβριο η επενδύουσα εταιρία καταθέτει στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης την **Μελέτη Εσωτερικής Οδοποιίας** που προβλέπει την διάνοιξη τριακοσίων πενήντα (350) μέτρων δρόμου μέσα στον αρχαιολογικό χώρο του αιολικού πάρκου! Βεβαίως δεν κοινοποιείται και στην Εφορεία Αρχαιοτήτων όμως οι υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης έχουν ήδη την έγκριση της Εφορείας Αρχαιοτήτων με τους όρους. **Δεν** ειδοποιούν τους αρχαιολόγους, αγνοούν το γεγονός, ο πλήρης (πλέον) φάκελλος γίνεται ΔΕΚΤΟΣ και δίδεται η έγκριση (Δεκ 2018)! Λίγες μέρες μετά, τις ημέρες των Χριστουγέννων, ξεκινούν τα έργα!

Για την σοβαρή αυτή παράβαση προσκομίστηκε αποδεικτικό υλικό και επισημάνθηκε από Επιτροπή Πολιτών και στην αδειοδοτούσα υπηρεσία, και στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου και στο ΥΠΠΟΑ . Δεν ανεκλήθη η εγκριτική απόφαση όπως προέβλεπαν οι όροι της.

Η αρχική διάνοιξη 350 μέτρων δρόμου πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2019 και επεκτάθηκε στην συνέχεια. Είναι ευνόητο ότι οι δρόμοι αυτοί θα εκβαθυνθούν και θα διαπλατυνθούν ώστε να περάσουν τα βαρέα μηχανήματα για την περάτωση των εργασιών.

Σας αποστέλλουμε πρόσφατες(27/1/2020) αεροφωτογραφίες από τον χώρο του εργοταξίου. Σημειωτέον, όπως μπορεί να ανατρέξει κάποιος σε παλαιότερες δορυφορικές φωτογραφίες, στην περιοχή υπήρχε μόνο ο αγροτικός δρόμος. Και ενώ παράνομα διανοίγονται δρόμοι μέσα στο αιολικό πάρκο, ο αγροτικός αυτός δρόμος θα κλείσει για κατοίκους και επισκέπτες μια και θα εφάπτεται της βάσης ανεμογεννήτριας. Γεγονός βέβαια και χωρίς λογική και παράνομο!

Β. Τοποθετείται λοιπόν ανεμογεννήτρια **πάνω** στο όριο του αγροτικού δρόμου, όπως φαίνεται και απο το σχετικό διάγραμμα στην μελέτη που κατέθεσε στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης η επενδύουσα εταιρία, και όχι 100 περίπου μέτρα από αυτόν όπως προβλέπει η νομοθεσία, ο οποίος είναι και ο **μοναδικός** που οδηγεί σε μια μεγάλη περιοχή χιλιάδων στρεμμάτων και που καθίσταται απροσπέλαστη για περπατητές και αγρότες; Ποιός θα περάσει κάτω από μια ανεμογεννήτρια ύψους 90 μέτρων χωρίς κίνδυνο της σωματικής του ακεραιότητας; Σε **συνημμένη φωτογραφία βλέπουμε τις εργασίες πάνω**

στον δρόμο ο οποίος μάλιστα κατα περιόδους μένει κλειστός για τους κατοίκους. Όπως έγινε ανεπίσημα γνωστό θα κατασκευασθεί παρακαμπτήριος δρόμος, παρά ο γεγονός ότι η έγκριση των υπηρεσιών της ΕΦΑΛΑΣ περιλαμβάνει τον όρο να μην διανοιχθούν νέοι δρόμοι και να μην διαμορφωθούν ήδη υπάρχοντες. Είναι απορίας άξιον πώς αδειοδοτείται μια επένδυση σε αρχαιολογικό χώρο η οποία αποκλείει τον μοναδικό δρόμο πρόσβασης για κατοίκους και επισκέπτες.

Γ. Ένας άλλος όρος στην έγκριση της επένδυσης ήταν να ειδοποιείται και να υπάρχει επίβλεψη των εργασιών από την αρχαιολογική υπηρεσία. Οι εργασίες για τις εσκαφές γίνονταν σε μέρες αργίας που δεν παρίστατο υπάλληλος της Εφορείας. Δεν παρίστατο και στις άλλες δύο επισκέψεις κατοίκων της περιοχής (Ιαν 2019) και έγινε σχετική καταγγελία στην Εφαλας χωρίς αυτή να παρέμβει και να ανακαλέσει την άδεια. Ακολούθησε σχετική μηνυτήρια αναφορά στην εισαγγελία. Να σημειώσουμε εδώ ότι η επίβλεψη των εργασιών (κατά παράβαση της νομοθεσίας) ανατέθηκε σε υπάλληλο αρχαιοφύλακα με απολυτήριο Γυμνασίου χωρίς βέβαια καμία επιστημονική επάρκεια να διακρίνει τυχόν ευρήματα. Σε μια περιοχή που βρίσκεται αρχαιολογικών ευρημάτων από την νεολιθική κιόλας εποχή που είναι δύσκολο να αναγνωρισθούν από μη ειδικευμένους αρχαιολόγους. Αν και παραβιάστηκε λοιπόν και αυτός ο όρος της εγκριτικής απόφασης της Εφαλας δεν ανενκλήθη η άδεια ούτε επεβλήθησαν κυρώσεις στην επενδύουσα εταιρία.

Δ. Σε απόσταση 3 χλμ, στο παραδοσιακό χωριό Μοναστηράκι, βρίσκεται περιοχή Natura 2000 αναπαραγωγής σπανίων και προστατευόμενων ειδών (όρνια και γυπαετοί). Επισυνάπτεται σχετικός χάρτης του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (ΜΦΙΚ). Δεν ζητήθηκε να κατατεθεί περιβαλλοντική μελέτη και να ληφθούν μέτρα προστασίας για την αποφυγή θανάτωσης τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι διαδικασίες αδειοδότησης όπως βλέπουμε υπήρξαν διάτρητες και σκανδαλώδεις, σημειώθηκαν δε σοβαρές παρατυπίες που θα έπρεπε να είχαν ήδη επιφέρει την άμεση ανάκληση της αδείας, εκ μέρους της Πολιτείας. Οι αντιρρήσεις αυτές εκφράσθηκαν σε προσφυγές επιτροπής κατοίκων προς το ΥΠΕΝ (η οποία απορρίφθηκε για τυπικούς λόγους) και προς την Υπουργό ΥΠΠΟΑ η οποία έγινε δεκτή από την υπουργό κα.Μυρσίνη Ζορμπά που παρέπεμψε την υπόθεση να εξετασθεί στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο. Η νέα υπουργός κ. Λίνα Μενδώνη όμως με μια ξαφνική απόφαση της **ΑΝΑΚΑΛΕΣΕ** την απόφαση της προκατόχου της για παραπομπή στο ΚΑΣ με το αιτιολογικό ότι η προσφυγή δεν προσκομίζει νεώτερα στοιχεία.

ΖΗΤΟΥΜΕ:

- Την **ΑΜΕΣΗ** ανάκληση της εγκριτικής απόφασης της ΕΦΑΛΑΣ.
- Το έλεγχο των εμπλεκόμενων υπηρεσιών στην αδειοδότηση.
- Την κατάθεση Περιβαλλοντικής Μελέτης σχετικά με τα προστατευόμενα είδη (πτηνά) της περιοχής.
- Την εκ νέου χωροθέτηση της ανεμογεννήτριας που εφάπτεται του δρόμου.
- Την επανεξέταση της υπόθεσης στο ΚΑΣ.

- **Επιβολή κυρώσεων στην εταιρεία για παραβιάσεις των όρων αδειοδότησης από τις υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ.**

Συνημμένα:

- Μελέτη εσωτερικής οδοποιίας της επενδύουσας εταιρίας που κατατέθηκε στην ΑΔΚ για την έκδοση της αδειας εγκατάστασης .
- Εγκριτική απόφαση της ΕΦ.Α.ΛΑΣ
- Απόφαση του ΤΣΜΚ (Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Κρήτης)
- Διάγραμμα που κατατέθηκε από την επενδύουσα εταιρία στην ΑΔΚ όπου φαίνεται η θέση των ανεμογεννητριών και οποίες εφάπτονται του δρόμου
- Καταγγελία προς εισαγγελέα
- Ιεραρχική προσφυγή πολιτών.
- Πρόσφατο φωτογραφικό υλικό από τον χώρο του εργοταξίου όπως είναι σήμερα και συγκριτική εικόνα από παλαιότερη δορυφορική εικόνα της περιοχής στο google maps.

Οι υπογράφωντες

Ρεμεδιάκης Ιωάννης, συνταξιούχος

Τομαδάκης Γεώργιος, αγρότης

Δασκαλάκης Παύλος, συν/χος εκπαιδευτικός

Φωθιαδάκης Μιχάλης, αγρότης

Νικητίδης Πρόδρομος, συνταξιούχος

Καραλάκης Γεώργιος, ιδιωτικός υπάλληλος

Λιαπάκης Μιχάλης, ιδιωτικός υπάλληλος

Γιαννίδης Δημήτριος, ιδιωτικός υπάλληλος

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Ημ/νία: 24/10/2019

Α. Π.: ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/478541/343801/9814/3830

Απάντηση στις 30.10.2019 13:26:12

Ημ/νία Έκδοσης 24/10/2019

ΑΠΟ: ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/478541/343801/9814

Αθήνα, 23-10-2019

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ,
ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Προς:
Το Αυτοτελές Τμήμα Γραμματείας του
Κ.Α.Σ. και του Σ.Μ.
Τους

Κοιν.:

- 1) Γραφείο Υπουργού
- 2) Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
- 3) Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- 4) Εφορεία Αρχαιοτήτων Λασιθίου
- 5) κ.κ. Γ. Τομαδάκης, Μ. Λιαπάκης, Π. Δασκαλάκης, Δ. Γιαννίδης, Μ. Φωθιαδάκης και Π. Νικητίδης
(δια του εκπροσώπου τους κ. Γ. Τομαδάκη, grgetom@gmail.com)
- 6) "Κ.Ι. Σαραντόπουλος Α.Ε. - Ανδρέας Αναλιωτάκης Α.Β.Ε.Ε." (δια της "ENTEC Green Economy Consultants")

Διεύθυνση: Μπουμπουλίνας 20-22, 106 82 Αθήνα
Πληροφορίες: Αλεξάνδρα Σαλίχου
Τηλ.: 213 1322310, Fax: 210 8201 417
Ηλεκτρ. Δ/ση : dpkar@culture.gr

Θέμα: Ανάκληση του α.π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/352026/ 251444/7409/2880/1-7-2019 εγγράφου.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- α) του ν. 3028/2002 (ΦΕΚ Α 153) "Για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς".
- β) του Π.Δ. 70/2015 (ΦΕΚ Α 114) «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ανασύσταση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και μετονομασία του σε Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Μετονομασία του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφορά Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού».
- γ) του Π.Δ. 83/2019 (ΦΕΚ 121/Α/09-07-2019) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
- δ) του Π.Δ. 84/2019 (ΦΕΚ 123/Α/17-7-2019) «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών / Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων».
- ε) του Π.Δ. 4/2018 (ΦΕΚ Α 7) «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού».
- στ) του ν. 4622/2019 (ΦΕΚ Α 133) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης».

2. Την α.π. ΥΠΠΟΑ/ΥΠΟΥΡΓΟΣ/397848/12/22-7-2019 κοινή απόφαση του Προθυπουργού και της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 485) «Διορισμός Μετακλητού Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού».
3. Την α.π. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/9472/478π.ε./27-3-2000 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β 517) "Κήρυξη αρχαιολογικού χώρου Ισθμού Ιεράπετρας".
4. Η από 14-2-2019 ιεραρχική προσφυγή των κ.κ. Γ. Τομαδάκη, Μ. Διαπάκη, Π. Δασκαλάκη, Δ. Γιαννίδη, Μ. Φωθιαδάκη και Π. Νικητίδη κατά της α.π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΛΑΣ/462079/329995/5050/25-9-2018 Απόφασης της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου.
5. Η α.π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΛΑΣ/462079/329995/5050/25-9-2018 Απόφασης της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου σχετικά με την "έγκριση νέας αίτησης ως προς τη μεταβολή του πολυγώνου, της ισχύος και του αριθμού, του τύπου και των θέσεων των Α/Γ για το έργο Διοδικός Σταθμός ισχύος 3 MW, στη θέση 'Σμαΐλόγγοσι', Δ.Δ. Κάτω Χωριού, Δήμου Ιεράπετρας, Π.Ε. Λασιθίου".
6. Το α.π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΛΑΣ/114660/79335/1273/22-3-2019 έγγραφο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου.
7. Το α.π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΠΣ/ΤΑΠΠ/434752/286417/4619/2224/12-12-2017 έγγραφο της Εφορείας Παλαιοανθρωπολογίας - Σπηλαιολογίας.
8. Το α.π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/352026/ 251444/7409/2880/1-7-2019 σχετικά με την παραπομπή του θέματος στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο για την κατά νόμο γνωμοδότηση.
9. Το από 5-9-2010 υπόμνημα της εταιρείας 'Κ.Ι. ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. - ΑΝΑΛΙΩΤΑΚΗΣ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Εκμετάλλευσης Διοδικής Ενέργειας' με δ. 'ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΔΙΟΔΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΒΕΕ'".
10. Το σχετικό με το θέμα ενημερωτικό σημείωμα της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
11. Τα λοιπά στοιχεία του φακέλου.

Ανακαλούμε το α.π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/ 352026/251444/7409/2880/1-7-2019 έγγραφο σχετικά με την παραπομπή του θέματος της ιεραρχικής προσφυγής των κ.κ. Γ. Τομαδάκη, Μ. Διαπάκη, Π. Δασκαλάκη, Δ. Γιαννίδη, Μ. Φωθιαδάκη και Π. Νικητίδη κατά της α.π. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΛΑΣ/462079/329995/5050/25-9-2018 Απόφασης της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο για την κατά νόμο γνωμοδότηση, διότι δεν έχουν προκύψει νέα στοιχεία, τα οποία δεν ελήφθησαν υπόψη κατά την εξέταση της υπόθεσης από το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Κρήτης στην υπ' αριθμ. 3/17-11-2017 συνεδρία του, σε συνέχεια της οποίας εκδόθηκε η ως άνω Απόφαση.

Κατόπιν τούτων, όπως έχει κριθεί από το ΣτΕ (3562/2013), η Διοίκηση δεν υποχρεούται να επανεξετάσει υπόθεση, η οποία έχει ήδη κριθεί επί της ουσίας, χωρίς να υπάρχουν νεότερα δεδομένα.

Εσωτ. Διανομή: ΔΠΚΑ/Α1

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Ακριβές Αντίγραφο
Κεντρικό Πρωτόκολλο
ΜΑΡΚΑΤΗ ΕΛΕΝΗ